

Διοικητική Λογιστική - Κοστολόγηση

Ενότητα: Πρότυπη Κοστολόγηση

“Στοιχεία Πρότυπης Κοστολόγησης - Αποκλίσεις”

Στοιχεία Πρότυπης Κοστολόγησης

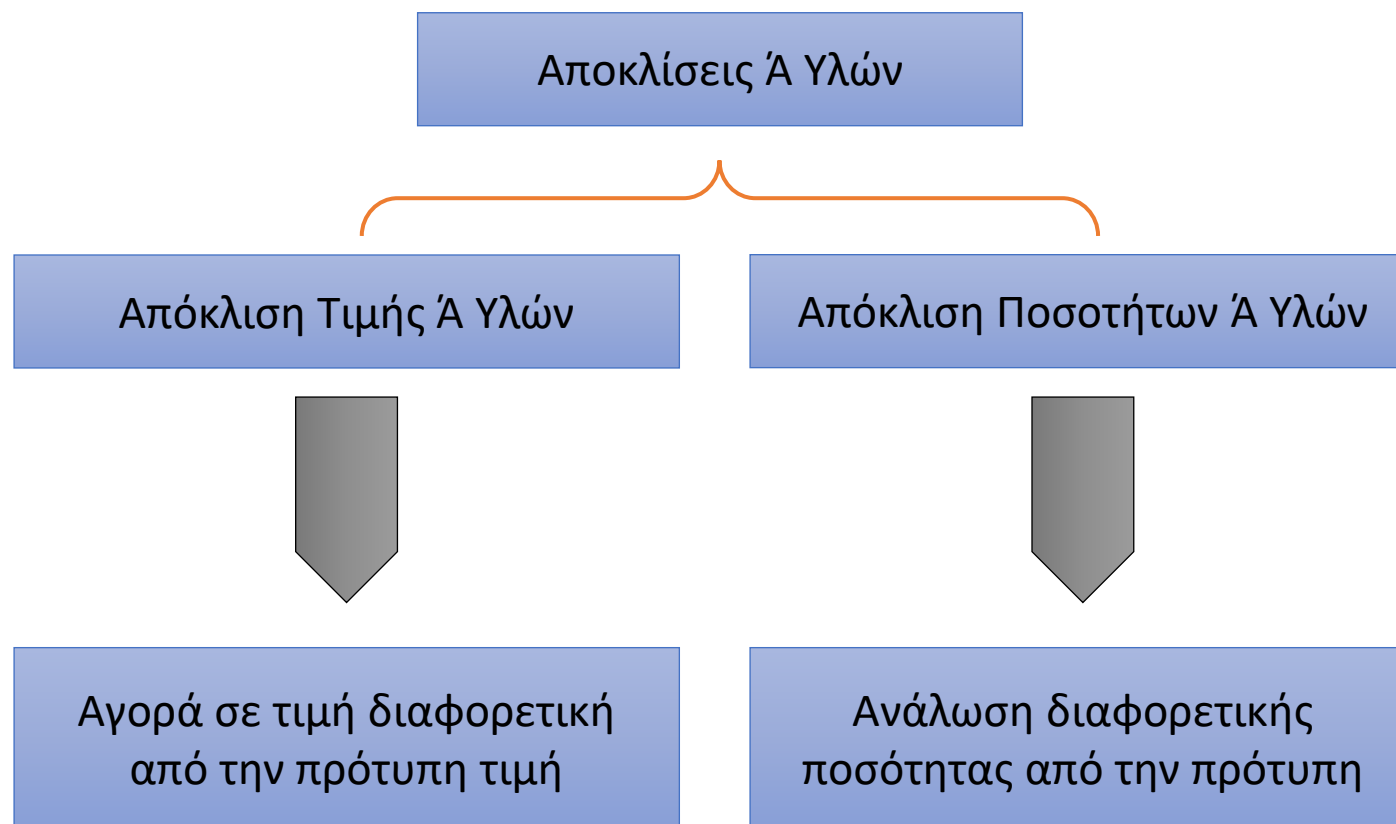
Η πρότυπη κοστολόγηση (standard costing) είναι μία ακόμα βασική τεχνική κοστολόγησης πέραν της πλήρους – απορροφητικής και της οριακής κοστολόγησης.

Σύμφωνα με την πρότυπη κοστολόγηση το κόστος παραγωγής ενός προϊόντος υπολογίζεται:

Όσον αφορά το άμεσο κόστος παραγωγής πολλαπλασιάζοντας το πρότυπο κόστος των άμεσων εισροών (πρώτων υλών και άμεσης εργασίας) με την επιτρεπόμενη ποσότητα αυτών των εισροών για την παραγωγή της συγκεκριμένης ποσότητας των προϊόντων.

Όσον αφορά το έμμεσο κόστος παραγωγής πολλαπλασιάζοντας το πρότυπο συντελεστή καταλογισμού των Γ.Β.Ε. με τον επιτρεπόμενο όγκο της βάσης καταλογισμού που αντιστοιχεί στη παραγόμενη ποσότητα προϊόντων.

Αποκλίσεις Ά Υλών

Αποκλίσεις Ά Υλών

Απόκλιση Τιμής Ά Υλών:

$$\left(\begin{array}{c} \text{Πραγματική τιμή} \\ \text{αγοράς πρώτων} \\ \text{υλών} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπη τιμή} \\ \text{αγοράς πρώτων} \\ \text{υλών} \end{array} \right) \times \begin{array}{c} \text{Πραγματική} \\ \text{αγοραζόμενη} \\ \text{ποσότητα} \end{array}$$

Απόκλιση Ποσοτήτων Ά Υλών:

$$\left(\begin{array}{c} \text{Πραγματική} \\ \text{χρησιμοποιηθείσα} \\ \text{ποσότητα} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπη} \\ \text{ποσότητα} \end{array} \right) \times \begin{array}{c} \text{Πρότυπη τιμή} \\ \text{πρώτων υλών} \end{array}$$

Άσκηση 8.1

Η επιχείρηση “ΑΒΓ” χρησιμοποιεί την τεχνική της πρότυπης κοστολόγησης για την παρακολούθηση του κόστους των προϊόντων της. Μεταξύ των παραγομένων προϊόντων της επιχείρησης περιλαμβάνεται και το προϊόν Α. Για την παραγωγή μιας μονάδας προϊόντος Α απαιτούνται 12 κιλά πρώτης ύλης Ψ, η πρότυπη τιμή της οποίας έχει οριστεί σε € 20/κιλό. Κατά τη διάρκεια του μήνα Μαρτίου 20Χ5 αγοράστηκαν 200 κιλά της πρώτης ύλης Ψ αντί του ποσού των €3.950 με πίστωση και αναλώθηκαν για την κατασκευή 50 τεμαχίων του προϊόντος Α 610 κιλά της πρώτης ύλης Ψ.

Ζητείται:

1. Να υπολογιστούν και να χαρακτηριστούν οι αποκλίσεις: α) τιμής αγοράς πρώτων υλών και β) ποσότητας πρώτων υλών.
2. Να διενεργηθούν οι αντίστοιχες ημερολογιακές εγγραφές.

Άσκηση 8.1

1α. Απόκλιση τιμής αγοράς πρώτων υλών.

Η πραγματική τιμή αγοράς των πρώτων υλών είναι €19,75 /κιλό (3.950: 200).

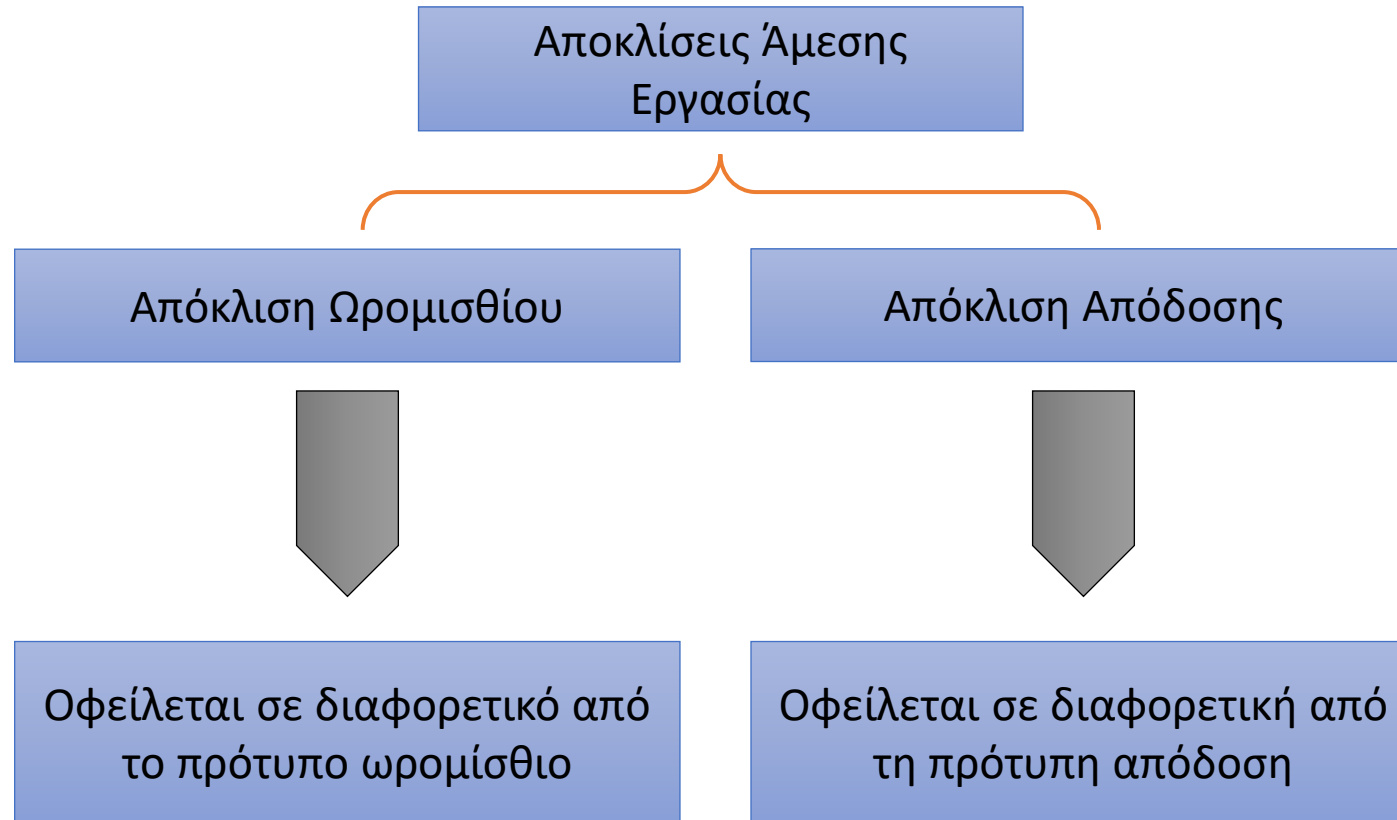
Απόκλιση τιμής πρώτων υλών = $(19,75 - 20,00) \times 200 = € 50 (Ε)$

1β. Απόκλιση χρησιμοποιούμενης ποσότητας πρώτων υλών

Η πρότυπη επιτρεπόμενη ποσότητα πρώτων υλών για την παραγωγή των 50 τεμαχίων είναι 600 κιλά (50x12).

Απόκλιση ποσότητας πρώτων υλών = $(610-600) \times 20 = € 200 (Δ)$

Αποκλίσεις Άμεσης Εργασίας

Αποκλίσεις Άμεσης Εργασίας

Απόκλιση Ωρομισθίου:

$$\left(\begin{array}{c} \text{Πραγματικό} \\ \text{ωρομίσθιο} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπο} \\ \text{ωρομίσθιο} \end{array} \right) \times \begin{array}{c} \text{Πραγματικές} \\ \text{ώρες άμεσης} \\ \text{εργασίας} \end{array}$$

Απόκλιση Απόδοσης :

$$\left(\begin{array}{c} \text{Πραγματικές} \\ \text{Ώρες Άμεσης} \\ \text{Εργασίας} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπες} \\ \text{Επιτρεπόμενες Ώρες} \\ \text{Άμεσης Εργασίας} \end{array} \right) \times \begin{array}{c} \text{Πρότυπο} \\ \text{Ωρομίσθιο} \end{array}$$

Άσκηση 8.2

Με βάση τις τεχνικές μελέτες που έχουν διενεργηθεί στην επιχείρηση “ΑΒΓ” απαιτούνται 2 ΩΑΕ για την κατασκευή μιας μονάδας προϊόντος Α. Το πρότυπο ωρομίσθιο είναι € 20 ανά ΩΑΕ. Κατά τη διάρκεια του μηνός Μαρτίου 20Χ5, όπως αναφέρθηκε ήδη, παρήχθησαν 50 τεμάχια. Οι πραγματικές ώρες άμεσης εργασίας που απαιτήθηκαν για την παραγωγή τους ανήλθαν σε 105 ΩΑΕ και το συνολικό κόστος της άμεσης εργασίας ήταν €2.205.

Ζητείται:

1. Να υπολογιστούν και να χαρακτηριστούν οι αποκλίσεις: α) ωρομισθίου και β) απόδοσης της άμεσης εργασίας.
2. Να διενεργηθεί η ημερολογιακή εγγραφή λογισμού του κόστους της άμεσης εργασίας στο λογαριασμό Παραγωγή σε Εξέλιξη.

Άσκηση 8.2

1.α Απόκλιση ωρομισθίου.

Το πραγματικό ωρομισθίο για το μήνα Μάρτιο ανήλθε σε € 21/ ΩΑΕ (2.205 : 105).

Απόκλιση Ωρομισθίου = $(21-20) \times 105 = € 105 (\Delta)$

1.α Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας.

Οι πρότυπες επιτρεπόμενες ώρες για την παραγωγή 50 μονάδων είναι 100 ώρες άμεσης εργασίας (50 x 2).

Απόκλιση Απόδοσης Άμεσης Εργασίας = $(105-100) \times 20 = € 100 (\Delta)$

Άσκηση 8.3

Την 1 Φεβρουαρίου 20Χ5, η επιχείρηση «ΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε» άρχισε την παραγωγή του προϊόντος ΑΒ, για την κοστολόγηση του οποίου χρησιμοποιεί την τεχνική του πρότυπου κόστους. Το πρότυπο κόστος παραγωγής μιας μονάδας του προϊόντος ΑΒ είναι το εξής:

Πρώτες ύλες (6 χιλιόγραμμα προς € 11/ χιλιόγραμμο)	€ 66
Άμεση εργασία (1 ώρα προς € 16/ ώρα)	€ 16
Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα (75% του κόστους της άμεσης εργασίας)	€ <u>12</u>
Σύνολο πρότυπου κόστους ανά μονάδα	€ <u>94</u>

Άσκηση 8.3

Τα ακόλουθα δεδομένα αφορούν το μήνα Φεβρουάριο 20Χ5:

Παραχθείσες μονάδες προϊόντος ΑΒ	4.000 μονάδες
Πωληθείσες μονάδες προϊόντος ΑΒ	2.500 μονάδες
Έσοδα από πωλήσεις προϊόντος ΑΒ	€ 12.500
Αγορές πρώτων υλών (26.000 χιλιόγραμμα)	€ 31.200
Απόκλιση τιμής πρώτων υλών	€ 13.000 – Δυσμενής
Απόκλιση ποσότητας πρώτων υλών	€ 10.000 – Δυσμενής
Απόκλιση ωρομισθίου άμεσης εργασίας	€ 9.000 – Δυσμενής
Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας	€ 32.000 – Ευμενής
Συνολική απόκλιση Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων	€ 50.000 – Δυσμενής

Άσκηση 8.3

Ζητείται:

Να υπολογίσετε για το μήνα Φεβρουάριο 20Χ5:

1. Την πρότυπη επιτρεπόμενη ποσότητα ανάλωσης πρώτων υλών.
2. Την πραγματικά χρησιμοποιηθείσα ποσότητα πρώτων υλών.
3. Τις πρότυπες επιτρεπόμενες ώρες άμεσης εργασίας.
4. Τις πραγματικές ώρες άμεσης εργασίας.
5. Το πραγματικό ωρομίσθιο.
6. Τα πραγματικά Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα.
7. Το πραγματικό κόστος παραγωγής μιας μονάδας προϊόντος ΑΒ.

Άσκηση 8.3

5. Υπολογισμός του ωρομισθίου

Ο υπολογισμός του ωρομισθίου προκύπτει ως εξής :

Απόκλιση ωρομισθίου	=	Πραγματικό ωρομισθιο	–	Πρότυπο ωρομισθιο	x	Πραγματικές ώρες άμεσης εργασίας
9.000 (Δ)	=	X	–	16	x	2.000

$$9.000 = (X - 16) \times 2.000 \text{ Άρα } X = \text{€ } 20,5$$

Άρα, το πραγματικό ωρομισθιο είναι € 20,5.

6. Υπολογισμός των πραγματικών Γ.Β.Ε.

Εφόσον η απόκλιση Γ.Β.Ε. είναι δυσμενής τα καταλογισμένα Γ.Β.Ε. είναι περισσότερα από τα πραγματικά Γ.Β.Ε.

$$\text{Απόκλιση Γ.Β.Ε.} = \text{Πραγματικά Γ.Β.Ε.} - \text{Γ.Β.Ε. καταλογισμένα}$$

$$50.000 = X - [(12 \times 4.000)] \text{ Άρα } X = \text{€ } 98.000.$$

Άρα, τα πραγματικά Γ.Β.Ε. είναι € 98.000.

Άσκηση 8.3

7. Υπολογισμός κόστους μίας μονάδας

Ο υπολογισμός του κόστους μιας μονάδας παρουσιάζεται στη συνέχεια :

Επειδή δεν έχουμε πληροφορίες για τις πρώτες ύλες γίνεται η υπόθεση ότι το πραγματικό κόστος των πρώτων υλών είναι ίσο με το πρότυπο δηλαδή € 11/χιλιογραμμο. Η απόκλιση τιμής στην αγορά δε σημαίνει ότι αφορά κι τις αναλώσεις. Άρα:

Πρώτες ύλες	€ 273.999	(11 × 24.909)
Άμεση εργασία	€ 51.000	(25,5 × 2.000)
Γ.Β.Ε.	<u>€ 98.000</u>	
Σύνολο κόστους	<u>€ 422.999</u>	
Μονάδες	4.000	
Κόστος ανά μονάδα	€ 105,75	(422.999/ 4.000)

Ευχαριστώ για την Προσοχή Σας